

HANNA HAMINA

Uudistettu Kanava taipuu moneen

Uudistetun Kanavan käytettävyyttä päästään testaamaan lähiaikoina. Kesän korvalla avautuva Kanava tuo uusia työkaluja tuottajien iloksi ja paljon tietoa vahvistamaan kananmuna-alaa.

Veera Lehtilä

Alkujaan salmonellavalvonnan tueksi kehitettyä Kanavaa on monesti muokattu vastaamaan muuttuneita tarpeita. Kanava II -kananmunaketjun laatujärjestelmän kehittämissä hankkeissa Kanava on laajennettu tuotannon seuranta- ja tuotannon laadun todentamisvälineeksi. Kanavan omistaa Siipikarjaliitto.

Kanava II -hankkeen ovat rahoittaneet MMM ja alan toimijat.

Järjestelmän kehittämisen lähtökohtana on ollut tuotantoon kohdistuvat vaatimukset ja alan yhteisesti sovitut hyvät käytännöt. Kehitystyössä on pyritty saamaan aikaan työkalu, joka tukee kananmunantuotannon toimintaedellytyksiä myös tulevaisuuden haasteissa ja jota voidaan edelleen kehittää ja laajentaa tarpeiden mukaan.

Järjestelmän päätehtävä on toimia tuottajan apuna tilan johtamisessa ja kehittämisessä. Se kerää monia lakisäätöistäkin vaadittuja tietoja tuotannosta yhteen paik-

Uudistuksessa Kanava muuttuu tuotannonseurantajärjestelmäksi. Käytettävyys paranee, kun järjestelmä alkaa toimia myös mobiililaitteissa.

kaan sekä mittaa ja dokumentoi tuotantoa. Lisäksi sen avulla pystytään todentamaan tiloilla tehtyä työtä, on sitten kyseessä bioturva tai lintujen hyvinvointi.

Uudistuksessa Kanavan tutut ominaisuudet on päivitetty ja ne ovat saaneet seurakseen liudan uusia toimintoja. Suurin muutos on laajat tuotannonseurantaominaisuudet.

Arkea helpottavia työkaluja

Järjestelmässä tilat kirjaavat parvikohtaisia tuotanto-, terveys-, olosuhde- ja hyvinvointitietoja. Pakkaamo toimittaa laatutiedot munista ja laboratorio tulokset tutkituista näytteistä. Eläinlääkäri kirjaa pitoaikoittaiset valvontakäyntiraportit ja auditointi- ja toimipaikkakohtaiset auditointiraportit.

Kerättyjä tietoja muokataan helposti hyödynnettävään muotoon, kuten kaavioihin ja laskutoimituksiin. Munivasta parvesta lasketaan muun muassa munintaprosentti, A-luokan osuus toimitetuista munista, kuolleisuus ja rehuhyötysuhde. Kasvatusparvesta lasketaan kuolleisuus, kasvu ja kumulatiivinen rehunkulutus.

Kanava myös huomauttaa, jos kirjatut tuotantotiedot poikkeavat liikaa jalosteen ohjekäyristä, tietoja on jäänyt kirjaamatta tai salmonellanäytteen ottoaika lähestyy.

Kaavioissa parven kehitystä voi verrata aikaisempiin parviin, jalosteen ohjedataan tai kansalliseen dataan. Lisäksi järjestelmä laskee automaattisesti tilan eläinmäärän kuukauden ensimmäiseltä päivältä.

Myös olosuhdetietoja kirjataan. Taulukosta löytyy omat paikkansa kanalan lämpötilalle, kosteusprosentille ja ilman ammoniakkipitoisuudelle. Huomioita tuotannosta, kuten valo-ohjelman muutokset ja lannanajot, voi kirjata tuotantotietojen yhteyteen.

Parven terveystietoihin kerätään rokotukset ja mahdolliset muut lääkinnät sekä huomiot parven terveydentilasta. Salmonellanäytetarjonta on termistöltään muutettu lainsäädäntöä vastaavaksi ja uutena näytteenä tarjotaan suolinkaisnäytettä. Näytteiden sähköisestä tilauksesta on tehty helpompaa.

Valtuutuksella lisää käyttäjiä

Nuorikkokasvatus tulee nyt mukaan seurantaan. Nuorikkoparvista aletaan kerätä tuotantotietoja munivien kanojen tapaan, ja tiedoista muodostetaan kaavioita ja laskutoimituksia. Kanava muodostaa kasvatusparvesta alkuperätodistuksen, jonka kasvat-taja voi välittää munantuottajalle. Alkuperätodistus mukaillee tiedoissaan Siipikarjaliiton *Todistus kanojen alkuperästä* -lomaketta.

Uutta Kanavassa ovat myös auditoinnit, joissa kartoitetaan bioturvaa eli tautisuojausta sekä kanojen olosuhteita ja hyvinvointia.

Yhteyksien pätkiessä tuotantotietojen kirjaaminen onnistuu myös off-line -tilassa.

Kanavan käytettävyyttä on parannettu monin tavoin. Käyttäjien valtuuttamista on helpotettu ja jatkossa asiakkuuden omistaja voi kutsua esimerkiksi työntekijän, kasvat-tajan tai ruokinta-asiantuntijan käyttämään Kanavaa erilaisin valtuutuksin. Näin työntekijä voi esimerkiksi hoitaa tuotantokirjanpidon ja huolehtia salmonellanäytteenotoista.

Asiantuntija-apua tarvittaessa valtuutus on näppärä keino käsitellä asiaa myös etänä.

Oikeudet tietojen katseluun tai kirjauksiin voi rajata koko asiakkuuteen, tiettyyn toimipaikkaan tai tiettyyn parveen ja niille voi asettaa aikarajoituksia.

Eläinlääkärien toiminta järjestelmässä pysyy kutakuinkin ennallaan, eikä heillä ole ilman erillistä valtuutusta mahdollisuutta nähdä esimerkiksi parven tuotantotietoja. Valvontakäyntiraportteja he pystyvät edelleen tallentamaan Kanavaan.

Järjestelmään on lisätty kolmanneksi käyttökieleksi englanti, ja siitä on tehty mobiililaitteisiin skaalautuva. Yhteyksien pätkiessä tuotantotietojen kirjaaminen onnistuu myös off-line -tilassa.

Kehitystyöstä vastaavan ohjelmistoyritys Devisioonan edustajat esittelevät uutta Kanavaa maaliskuussa Kanaristeilyllä. Huh-tikuulle on suunniteltu järjestelmän pilotointivaihe, jossa testataan mm. pakkaamodatan siirtyminen ja tuotantotietojen kirjauksen onnistuminen.

Käyttöön uusi Kanava avataan alkukesästä. Käytöstä järjestetään koulutusta ja siitä tehdään lyhyitä opetusvideoita. Käyttöä käydään läpi myös tiloilla auditointien yhteydessä. Lisäksi Siipikarjaliiton väeltä voi aina kysyä apua.

Maa- ja metsätalousministeriö

AUDITOINTI ON NEUVOVA KÄYNTI

Auditoinnin suorittaa pakkaamon tai Siipikarjaliiton edustaja, ja tulokset sekä raportti käynnistä tallennetaan Kanavaan. Käynnit eivät ole valvontaa, vaan kartoitusta ja neuvontaa.

Tilatason tautisuojausten merkitys on kasvanut ja kasvaa edelleen. Eläintautivakuutusten ehtojen kiristyessä voi tulla tarve luokitella tiloja tautisuojausten tason mukaan. Auditoinnilla pyritään varmistamaan, että todentaminen on tiloille mahdollisuus eikä uhka.

Hyvinvointikartoituksessa keskitytään alan yhdessä sopimiin hyvinvoinnin tavoitteisiin. Auditoinneilla pyritään selvittämään vallitseva kansallinen taso.